

TÉMATA K ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠCE

z předmětu

PSYCHOLOGIE A KOMUNIKACE

školní rok: **2025 – 2026**
obor: **75 – 41 – M / 01 Sociální činnost**
forma: **denní**
třída: **4. S**
vyučující: **Mgr. Jana Vargová**

1. PSYCHOLOGIE JAKO VĚDNÍ OBOR

teze: Definice psychologie a její předmět, prožívání a chování, jednotlivá odvětví psychologie, význam psychologie pro pracovníka v sociálních službách, základní metody psychologie.

2. ZÁKLADY VÝVOJOVÉ PSYCHOLOGIE

teze: Definice a předmět vývojové psychologie, ontogeneze, fylogeneze, základní činitelé ontogeneze, zákonitosti psychického vývoje, periodizace lidského věku.

3. ZÁKLADY SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

teze: Definice a předmět sociální psychologie, proces socializace, sociální skupiny, postavení členů ve skupině, sociogram, sociální pozice, status a role, poruchy socializace.

4. OSOBNOST

teze: Definice a charakteristika osobnosti, znaky osobnosti, činitelé působící na utváření osobnosti, vlastnosti osobnosti a jejich rozdělení, koncepce osobnosti.

5. ZÁKLADNÍ FUNKCE PSYCHIKY

teze: Funkce psychiky, ovlivnění adaptability, stavba nervové buňky, reflexní oblouk, rozdělení reflexů, I. P. Pavlov.

6. AUTOPLASTICKÝ OBRAZ NEMOCI

teze: Charakteristika autoplastického obrazu nemoci, vlivy zhoršující prožívání nemoci, faktory autoplasticity, syndrom prvního dne pobytu v nemocničním prostředí, poměr pacienta k nemoci.

7. VROZENÉ VLASTNOSTI OSOBNOSTI

teze: Vlohy, inteligence, temperament, typologie temperamentu – Hippokratova, Jungova, Eysenckova, I. P. Pavlova, Kretschmerova, Sprangerova. Moderní typologie osobnosti (Oceán model – Big five)

8. ZÍSKANÉ VLASTNOSTI OSOBNOSTI

teze: Schopnosti, zájmy, rysy, charakter, svědomí, egoismus, altruismus, psychické procesy (vnímání, počitek a vjem)

9. NOVOROZENECKÉ OBDOBÍ

teze: Charakteristika období, popis fyziologického novorozence, vrozené nepodmíněné reflexy, kognitivní vývoj (Zrak, sluch, čich, chuť, učení), citový vývoj, biologické a psychické potřeby novorozence, rooming-in.

10. KOJENECKÉ OBDOBÍ

teze: Charakteristika období, reflexy v kojeneckém období, pohybový vývoj, vývoj uchopování, kognitivní vývoj (Zrak, sluch, pozornost, paměť, myšlenkové operace, řeč), spánek, socializace, hra a sociální aktivizace, význam kojení a koupání, experimentace s předměty

11. BATOLECÍ OBDOBÍ

teze: Charakteristika období, somatický vývoj, hrubá a jemná motorika, rozvoj řeči a komunikace, kognitivní vývoj (vnímání, pozornost, paměť, myšlení, představy a fantazie), citový vývoj, hra a sociální aktivizace, vývoj sebeuvědomování (první vzdor), socializace, separační úzkost, dětská kresba

12. POZORNOST

teze: Definice a vlastnosti pozornosti, druhy pozornosti, činitelé ovlivňující pozornost, poruchy pozornosti, význam pro zdravotnického asistenta a sociálního pracovníka.

13. STÁŘÍ

teze: Charakteristika období, pojmy, rozdělení stáří. Rané stáří (somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace a aktivizace, přístupy ke stáří). Pravé stáří (somatický a kognitivní vývoj, ztráta soběstačnosti, možnosti pomoci rodiny, proces adaptace na nedobrovolné umístění do ústavní péče, pobyt v nemocnici). Dlouhověkost (stručná charakteristika)

14. OBDOBÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

teze: Charakteristika období, somatický a kognitivní vývoj (pozornost, paměť, myšlení, představy a fantazie), vývoj řeči, citový vývoj a socializace. Hra a sociální aktivizace, příprava didaktické hry, školní zralost

15. PSYCHOLOGICKÁ PROBLEMATIKA UMÍRÁNÍ A SMRTI

teze: Pojem umírání a smrt, fáze psychických změn dle Elisabeth Kübler-Rossové, fáze umírání, psychologický přístup k nevyléčitelně nemocným a umírajícím, hospicová péče, eutanázie.

16. OBDOBÍ STŘEDNÍHO A STARŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU

teze: Období středního školního věku (dělení, somatický vývoj, kognitivní vývoj (paměť, pozornost, vnímání, myšlení), citový vývoj a socializace (vztahy s rodiči), sociální aktivizace a hra. Období staršího školního věku (somatický vývoj, kognitivní vývoj (paměť, myšlení), citový vývoj a socializace (vztahy s rodiči), sociální aktivizace).

17. KOMUNIKACE

teze: Druhy komunikace, verbální a neverbální komunikace, zásady správné komunikace.

18. OBDOBÍ DOSPĚLOSTI

teze: Charakteristika dospělosti. Raná dospělost (somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace, manželství, rozvod, rodičovství, funkce rodiny, sociální aktivizace). Střední dospělost (somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace, sociální aktivizace). Pozdní dospělost (somatický, kognitivní a citový vývoj, socializace, sociální aktivizace, ageismus).

19. PŘEDSTAVY A FANTAZIE

teze: definice představ, rozdíl mezi představou a vnímáním, asociální zákony, typy a poruchy představ, definice fantazie, druhy fantazie, poruchy a význam fantazie.

20. PSYCHOLOGICKÁ PROBLEMATIKA ZÁVISLOSTÍ

teze: Závislost, symptomy, motivy k užívání, specifika u dětí, typy závislostí, rizikové skupiny, možnosti léčby.

21. VLASTNOSTI DŮLEŽITÉ PRO POVOLÁNÍ PRACOVNÍKA V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

teze: Obecná charakteristika (kladný vztah k druhým lidem, k práci a ke své osobě), adaptivní a expresivní chování, produktivní a neproduktivní chování, zásady profesionálního chování (evalvace a devalvace), nevhodné povahové projevy pracovníka, stádia profesionální deformace.

22. PSYCHOLOGICKÁ PROBLEMATIKA BOLESTI

teze: Úvod do problematiky, fyziologie bolesti, význam bolesti (účelná a neúčelná), vnímání bolesti (faktory), anamnéza bolesti, sdělení nemocného o bolesti, léčba bolesti, přístup k nemocnému při bolesti.

23. HOSPITALIZACE A HOSPITALISMUS

teze: Pojmy hospitalismus a hospitalismus, projevy hospitalismu u dospělého, co přináší hospitalizace nemocnému, vlivy zhoršující prožívání nemoci a pobytu v nemocnici, prevence hospitalismu u dospělého, hospitalismus u dětí, projevy a možné následky při odloučení a hospitalizaci u dítěte, adaptace dětí. Fáze hospitalismu dle A. Spitzer. Přístup k rodičům a dětem. Formy hospitalismu u dětí a prevence hospitalismu.

24. DOMÁCÍ NÁSILÍ

teze: Charakteristika domácího násilí, specifika domácího násilí – aktéři domácího násilí, znaky domácího násilí, ambivalentní postoj, fáze domácího násilí, druhy domácího násilí, pomoc obětem domácího násilí (jak rozpoznat DN, bezpečnostní plán, co vzít s sebou při náhlém odchodu).

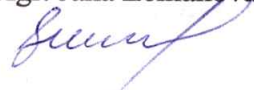
25. EMOCE

teze: Úvod do problematiky, citové protiklady, fyziologický základ citů, projevy citů verbálně a neverbálně, společenský význam citů, dělení citů. Afekty, nálady, citové vztahy. Vývojově nižší a vyšší city.

V Chrudimi dne: 1.9.2025

Vypracovala: Mgr. Jana Vargová

Schválila: Mgr. Jana Zemanová

Střední škola zdravotnická
a sociální Chrudim
Poděbradova 336
537 01 Chrudim